

NO. d'Osca) (Elcock, 1.ª *Reun. de Top. Pir.*, p. 117); *Alavedra* a Queralbs (BDC xxiii, 325), *Estalavedra* a la Vall de Cardós (*Top.Hesp.* II, 180), *Salavedra*, *Piquera-vedre* a Caregue, *La Vedra* a Grus, *Lo Vedro* a Prullans.

D'altra banda en el nom que tenim en estudi hi ha gué una forta metàtesi de la *b* amb la *d* consecutives: *Kastel-bédre* invertit en **kasteldébre*; passant aquest a *kastellébre* per l'assimilació *ld* > *ll* que es produeix arreu en els nostres NLL: *Valldossera* > *Vall-llossera*,¹⁰ *Valldeix* > *Batlleix*, *Vatllòria* (o *Baldòria*) > *Batllòria*; o quan no hi ha palatal, en *ll*: *BISOLDUNUM* > *Besolú*; *OLDEGARIUS* > *Oleguer*, *ARNALD* > *Arnallo* etc. (*LleuresC.*, 215-6). Alteració fonètica consumada en el nostre cas per influència d'una etim. pop. a base de *ll*¹⁵ *llebre*.

El fet que *-vedre* havia quedat en català reduït a un mot sense significació, féu que se sotmetés molt fàcilment a alteracions per contaminació, etim. pop., i ultracorreccions (com la del nom notat a Adons: *b*);²⁰ i a accions de fonètica inductiva. Sens dubte en *Castellvidre* actua l'etimologia popular: '*castell envidrat*', nom que convenia a l'alta gorja de les fonts del Segre, sempre glaçades, i també als planells obacs de la Bedoga d'Adons. Fins i tot, si bé més forçat, no fóra inconcebible que això arribés a produir *Castellib(e)ro* (*a*).

Altreament, desenganyem-nos: pensar que *Castelllebre* s'hagi format amb el nom de l'animal, ll. *LEPUS*, *LEPORIS*, fóra absurd, encara que no ens constés la forma antiga *C. vetre*. Hi ha NLL formats amb *llebre*, però són noms combinats amb els de paratges merament boscosos o silvestres: *Vall-llebrera*, *Fontllebrera*, *Llebrerola*, mentre que amb el nom d'una fortalesa seria inconcebible.³

¹ Noms en els quals reconeixem el riu *Segre*, *Cabrils*, *Madrona* (te. Pinell de Solsonès, 4 k. SO. de Basse-lla), *Aubens* i en el primer, el *Lazovez* de l'A.C. SdÜrg., de 839, immediat a *Aubens* (v. supra aquest article). — ² Ell suggereix que contingui el mot pal·larès *bedro* 'mena de devesa' (estudiat a *DECat* IX, 63-64), però sense *de* fóra combinació estranya des del punt de vista sintàctic. Passat que *bedro* vingués també del ll. *VETEREM*, cosa que en el *DECat* declaro concebible però preferint-hi un ètimon pre-ro-⁴⁵ mà bascoide. — ³ No n'és excepció el nom del poble de l'alta Provença, *La Brillanne*, prop de Forcalquier, dept. Basses-Alpes, que en un doc. de 1149 apareix en forma llatinitzada com *Leporianum*, segons Bouche (citat a *BABL* II, 46). La forma moderna *Labrillanne* és més de fiar que aquella llatinització curialesca. Es tracta sens dubte d'un de tants noms de *villa* romans en -ANA, probablement *LIBERIANA* (cf. Skok, § 174), o *LUPERIANA*, *LUBILLIANA* (Skok, p. 100) (cf. Skok, § 68); passat que sortís, per repercussió de líquida, de noms romans testificats per Schulze, com *Lapillanus* (o *Lepidius/Lepanus*) (dissim. N-N > l-n).

Castell-leó, V. *Castellbò*

CASTELLMARRO

Partida del terme de Santa Cecília de Montserrat (Bages).

DOC. ANT. *Kastrum...Marre* a. 871 (Moreau II, 111); *Castro Marro*, *Castri Marri* a. 951 (*Hist. Lgd.* v, 214); *Castell Marro* a. 1359 (*CoDoACA* XII, 68).

ETIM. Compost de *castell* amb un NP, probablement del germ. *MARU-* (60 noms en Förstemann i més de 200 com a segon membre) si bé no hi ha exemples amb *rr*, que potser es justificaria per una variant germ. *MARR*, o per contaminació de l'arrel del germànic occidental *MARRJAN*, d'on ve el nostre *marrir* (*DECat* v, 500b60-501a3) (cf. *E. T. C.* I, 246). J. F. C.

CASTELLNOU

1) *C. dels Aspres*, mun. de Rosselló, c^o Tuïr, situat a l'extrem Nord-est dels Aspres i en contacte amb el Riberal. Fou des del S. x capital del vescomtat de Castellnou, successor del del Vallespir.¹

PRON. POP.: *kastelñou* i *kastilñou*, ambdues pronúncies oïdes a Castellnou mateix (1960), la segona essent la variant més corrent.²

DOC. ANT.: *ipso castello que dicunt Castro nouo* c. 1088 (Alart, *Cart. rouss.*, 98); *Castell Nou* 1359 (*CoDoACA* XII, 121); *Castro Novo* 1385 (Alart, *Doc. ogr. hist.*, 519); [*d*]el *Castell nou* 1395 (*ibid.*, 532). Mencions addicionals citades per Ponsich (*Top.*, 34-35): *Castrum Novum* 994, 1008, 1020, 1077 (i molts d'altres fins a 1435); *Castellum Novum* 1071, 1073, 1077, 1089, 1103; *S. Petri Castri Novi* 1091; *Castello Novo* 1111; *Chastrum Novum* 1172; *Castrum de Casreynou* 1346; *Castellnou* 1632.

³⁵ ETIM.: *CASTELLU NOVU*, ètimon que s'ha continuat en innombrables homònims toponímics arreu del territori romànic.

En el domini català n'hi ha representants sobretot al Principat: 2 i ss.): *Castellnou de Carcolze*, poble del terme d'Aristot, al Baridà; ³ *Castellnou* a Baén (Pallars Sobirà); *Castellnou d'Avellanos* a Benés i *Castellnou de Montsec* a St. Esteve de la Sarga (Pallars Jussà); *Castellnou de Montfalcó* a Ossó de Sió (Urgell); *Castellnou d'Oluges* al terme de Prenyanosa (Segarra); *Castellnou de Bages*; *Castellnou de Bassella* (Alt Urgell); *Castellnou del Camí* (o *d'Albarells*) a Veciana (Anoia), entre d'altres.⁴

Escau de remarcar encara, en forma d'apèndix, el NLL *Castellvell* < *CASTĒLLU VĒTŪLU*: ⁵

1) Despoblat del mun. de Salses (Rosselló), situat damunt un turó als primers contraforts de les Corberes.

DOC. ANT. *Castrum Vetulum* 1159 (Ponsich, *Top.*, 55); *Castelvel* 1221 (*ibid.*); *Castrum Vetus* 1264, 1509 (*ibid.*); *Castell Vell* 1426, 1588, 1632 (*ibid.*); *Castellvell* 1597 (RLR LX, 63).

2) *Castellvell (de Solsona)*.

PRON. POP.: *kastelβel* (Casacuberta). Poble del mun. d'Olius (Solsonès), a l'Oest de la ciutat de Sol-